

Nr 1792

av fru Laag m. fl.

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 111 angående regional utveckling och hushållning med mark och vatten.

För att åstadkomma en samordnad regional näringspolitik måste en organisatorisk utbyggnad ske för att möjliggöra att en nödvändig förbindelselänk skapas mellan "regionpolitik" och rikspolitik. De statliga åtgärderna måste stämmas av mot de regionala.

Bilden på det regionala planet är i dag splittrad. Länsstyrelse, länsarbetsnämnder, företagarföreningar och i vissa fall turistikanslier arbetar alla med näringslivsfrågor. En sådan uppsplittring har naturligtvis sina brister. Märkbart är också att vissa av dessa organ kan ha en bristfällig primärkommunal representation samt oparlamentarisk sammansättning. Företagarföreningarna är exempelvis till sin uppbyggnad ekonomiska föreningar med ett ofta stort antal delägare.

Vid sidan av länsorganen arbetar också landsting och primärkommuner med näringsfrågor. Ett stort antal landsting har inrättat speciella näringsråd för att främja näringslivsutvecklingen inom landstingskommunerna.

Som ett led i förverkligandet av det regionalpolitiska handlingsprogrammet i proposition nr 111 förutsöks en rad åtgärder i form av förslag till värriksdagen. Bland dessa återfinns förslag om ett industripolitiskt verk samt ökat stöd till företagarföreningarna. Gentemot det principiella i dessa förslag finns inget att invända. Däremot är det viktigt att redan nu lägga synpunkter på innehållet i de båda förslagen.

Industripolitiskt verk

I september 1971 avlämnade kommerskollegieutredningen sitt betänkande Näringspolitiken - ny verksorganisation (SOU 1971:69). Utredningen föreslog inrättandet av ett "nytt kommerskollegium", vilket nu på förslag från regeringen benämns det industripolitiska verket. Som målsättning för det nya kommerskollegiet angavs i betänkandet att det "skall främja näringslivets strukturrationalisering, utveckling och expansion". Detta är en alltför snävt avgränsad målsättning för det nya verket. Ett ämbetsverk för näringspolitiska frågor bör ha som sin uppgift att låta samhällsekonomiska hänsyn och andra samhälleliga övergripande mål vara bestämmande för främjandet av näringslivets utveckling.

En annan brist i kommerskollegieutredningen är dess förslag till ledning av det nya verket. Den direktionsstyrelse bestående av experter som föreslås måste tillbakavisas. Det nya industripolitiska verk som nu föreslås måste tvärtom på det centrala planet få en stark samhällsförankring.

Företagarföreningarna

När det gäller propositionens förslag om ökat statligt stöd till företagarföreningarna är det säkert nödvändigt med en förstärkning av deras nuvarande verksamhet som rådgivande organ samt för förmedling av industriell service och för att främja företagarutbildning. Den tidigare citerade kommerskollegieutredningen uttalade om den regionala organisationen: "Delvis kan kontaktverksamheten utgå från verket självt, men enligt utredningens bedömning är det också nödvändigt att falla tillbaka på en regional organisation som kan ge närhetskontakt med företagen.

- - Med dagens organisation är det framför allt företagarföreningarna som kan användas som regionala organ för det nya verket."

Betänkandet utmynnade i ett förslag att företagarföreningarnas ställning i den regionalpolitiska organisationen skulle granskas i en ny utredning. Såvitt har kunnat utrönas har ingen sådan utredning tillsatts. Det anmärkningsvärda med kommerskollegiets utredning, som framlades vid en tidpunkt då en omorganisation av länsstyrelserna just skett, är att den helt förbigått dessa i utredningen. Den omorganisationen syftade just till en bättre samordning av de regionalpolitiska frågorna och samhällsplaneringsfrågor och ett ökat inflytande genom en lekmannastyrelse. Ärenden rörande statligt lokaliseringsstöd utgör ett mycket viktigt inslag i länsstyrelsernas regionalpolitiska arbete. Bevakningen av statliga industrigarantilån bör också kunna handläggas av länsstyrelsen. En handläggning av dessa frågor utan inflytande för länsstyrelserna skulle innebära att man inte beaktade ett av de viktigaste syftena med länsstyrelsens omorganisation - samordningsfunktionen. Det torde därför stå helt klart att länsstyrelserna måste vara det samordnande och regionalt ansvariga organet på länsplanet, medan företagarföreningarna - som hittills - handhar de specifika företagsproblemen. Vidare måste en långtgående samordning av landstingens och länsstyrelsernas uppgifter eftersträvas och ses som en viktig etapp på vägen att skapa ett regionalpolitiskt inflytande och ökad länsdemokrati.

De ovan framförda synpunkterna på länsstyrelsernas roll i den regionalpolitiska organisationen återfinns också i det nyligen framlagda betänkandet Företagsservice avgivet av delegationen för de mindre och medelstora företagen (SOU 1972:78). Delegationen säger: "Länsstyrelserna bör slutligen, enligt delegationen, fortfarande ha det samordnande ansvaret för de näringspolitiska insatserna på länsplanet där de förstärkta företagarföreningarna, förutom att handha vissa regionalpolitiska uppgifter, i huvudsak kommer att bli renodlade serviceorgan för länets näringsliv."

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställes

att riksdagen uttalar att vid de förstärkningar av
företagarföreningarnas ekonomiska resurser, som antytts i
proposition nr 111, iakttages vad i motionen anförts om
företagarföreningarnas ställning i en framtida organisation.

Stockholm den 15 november 1972

ANN-MARI LAAG (s)

ARNE NYGREN (s)

JAN BERGQVIST (s)

KARL-ERIK HÄLL (s)

ARNE GADD (s)

SVEN LINDBERG (s)